

LISTA ZAGADNIEŃ EGZAMINACYJNYCH (na egzamin magisterski)

DLA KIERUNKU PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA

1. Pedagogika jako dyscyplina humanistyczna i społeczna. Miejsce pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej w systemie nauki oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi.
2. Cywilizacyjne i kulturowe uwarunkowania zmian systemu edukacji dziecka; modele edukacji i ich zmiany.
3. Funkcje edukacji w życiu społeczeństwa i egzystencji jednostki.
4. Istota wychowania; procesy wychowania - wybrane ujęcia teoretyczne; znaczenie celów operacyjnych dla praktyki wychowania.
5. Dialog i spotkanie jako kategorie pedagogiczne i ich odniesienie do organizacji codzienności wychowawczej w przedszkolu oraz edukacji wczesnoszkolnej.
6. Emancypacja i upodmiotowienie jako kategorie pedagogiczne. Cele dalekie i bliskie wczesnej edukacji. Filary uczenia się i związane z nimi wartości.
7. Odpowiedzialność i refleksyjność jako kategorie pedagogiczne; Wychowanie do odpowiedzialnej wolności i dialogu międzykulturowego w okresie średniego i późnego dzieciństwa.
8. Koncepcje dziecka i dzieciństwa i ich uwarunkowania kulturowe i społeczne. Konsekwencje pedagogiczne i style wychowawcze.
9. Prawa dziecka. Interdyscyplinarne zagadnienia dobrostanu dziecka w okresie średniego i późnego dzieciństwa . Wnioski praktyczne.
10. Bariery edukacyjne - charakterystyka. Edukacja równych szans. Cele, formy i podstawy prawno-organizacyjne edukacji włączającej.
11. Funkcje zawodowe i sylwetka nauczyciela wczesnej edukacji.
12. Uczenie się profesji nauczycielskiej. Rola założeń i własnych intencji podczas działania pedagogicznego; autorefleksja i analizy codziennej praktyki edukacyjnej - uczenie się z tworzonej praktyki, użyteczność badań w działaniu
13. Uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela. Umiejętność dokonywania autoanalizy sytuacji życiowej i zawodowej, strategie radzenia sobie z trudnościami a wypalenie zawodowe.

14. Oczekiwania związane z rozwojem dziecka w kolejnych okresach dzieciństwa: rozwój fizyczny, motoryczny i psychospołeczny, rozwój procesów poznawczych, rozwój społeczno-emocjonalny i moralny dziecka w okresie średniego i późnego dzieciństwa.
15. Psychologiczne podstawy procesu uczenia się dzieci i uczniów młodszych: metody uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania
16. Wybrane psychologiczne teorie rozwoju człowieka (J. Piaget, J. Brunera, U. Bronfenbrenner, L. Wygotski) – podstawowe założenia.
17. Prawno-etyczne podstawy zawodu nauczyciela – pojęcie normy etycznej, kodeks etyki zawodowej.
18. Psychologiczno-pedagogiczne podstawy uczenia się języka obcego przez dzieci – predyspozycje rozwojowe, sposoby uczenia się. Społeczno-kulturowe aspekty nauczania języków obcych w kontekście zjawisk migracyjnych i mobilności.
19. Proces uczenia czytania i pisania – definicje, modele rozwojowe, metody kształcenia.
20. Literatura dla dzieci jako forma stymulowania rozwoju i terapii dziecka/ucznia.
21. Kompetencje leksykalne gramatyczne, fonetyczne i socjokulturowe w komunikowaniu się w języku obcym – czynniki ich rozwoju i metody kształcenia
22. Kształtowanie pojęć i umiejętności matematycznych dzieci w wieku przedszkolnym a dzieci w wieku wczesnoszkolnym – podobieństwa i różnice.
23. Kluczowe pojęcia i zjawiska z zakresu przyrody ożywionej i nieożywionej we wczesnej edukacji.
24. Wspieranie rozwoju kompetencji informatycznych dzieci i tworzenie środowiska uczenia się w edukacji wczesnoszkolnej z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych.
25. Cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej w zakresie plastyki. Etapy rozwoju rysunku dziecka
26. Wybrane współczesne koncepcje i modele edukacji muzycznej w Polsce i na świecie
27. Popularyzowanie podstaw wiedzy technicznej wśród dzieci – przykłady rozwiązywania praktycznych problemów technicznych.
28. Rola aktywności fizycznej w rozwoju dziecka. Indywidualizowanie zadań z zakresu wychowania fizycznego w zależności od stanu zdrowia i sprawności dzieci.

29. Kształtowanie umiejętności życiowych i prozdrowotnych na etapie wczesnej edukacji.
30. Modele procesu wspierania rozwoju dziecka na etapie wczesnej edukacji: behawioralny, konstruktywistyczny i krytyczno-emancypacyjny.
31. Wspieranie rozwoju podmiotowości dziecka w procesie wychowania i kształcenia na etapie wczesnej edukacji.
32. Zabawa w pracy wychowawczej i dydaktycznej na etapie edukacji początkowej rodzaje i funkcje zabaw.
33. Dziecko zdolne w przedszkolu i szkole - sposoby rozpoznawania, wspierania, współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
34. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna na etapie wczesnej edukacji. Prawno-organizacyjne podstawy udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w placówkach.
35. Zasady organizacji środowiska uczenia się i nauczania uwzględniające zróżnicowane potrzeby i możliwości dzieci we wczesnej edukacji.
36. Projektowanie spersonalizowanych strategii edukacyjnych we wczesnej edukacji.
37. Współnauczanie – cele i sposoby realizacji w przedszkolu i klasach I-III.
38. Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny – cele, cechy, zasady współpracy nauczycieli, specjalistów i rodziców w tworzeniu i realizacji programu.
39. Uniwersalne projektowanie w edukacji – cele, cechy, przykłady.
40. Klasyczny i alternatywne systemy edukacji z perspektywy dydaktyki nauczania.
41. Projektowanie zajęć w zakresie edukacji polonistycznej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej: cele edukacji kulturowo-literackiej i językowej, przykładowe treści.
42. Metody pracy z tekstami kultury (słowo pisane, mówione, teksty audiowizualne) w edukacji wczesnoszkolnej. Sposoby rozwijania kompetencji czytelniczych dzieci
43. Projektowanie zajęć z zakresu języka obcego w przedszkolu i szkole: metody, formy i środki dydaktyczne, gry i zabawy, techniki multimedialne.
44. Rozwój umiejętności matematycznych u dzieci – uwarunkowania i wybrane metody.
45. Projektowanie zajęć społeczno-przyrodniczych z zastosowaniem eksperymentu i metody projektu – cele, cechy, przykłady.

46. Dziecko w świecie mediów – korzyści i zagrożenia. Przykłady wykorzystywania technologii informacyjnych w celach edukacyjnych
47. Sposoby rozwijania twórczej aktywności dziecka w zakresie aktywności praktycznej.
48. Projektowanie zajęć umuzykalniających dla dzieci w przedszkolu i klasach I-III. Przykłady metod i technik rozwijających zdolności muzyczne dzieci.
49. Projektowanie zajęć z zakresu edukacji technicznej w przedszkolu i klasach I-III. Metody, formy i środki edukacyjne.
50. Planowanie, organizowania i realizowanie aktywności fizycznej dzieci w przedszkolu i klasach I-II – spontaniczna aktywność fizyczna, ćwiczenia fizyczne, zabawy i gry ruchowe.
51. Cele i cechy kultury zdrowotnej i postaw prozdrowotnych na etapie wczesnej edukacji.
52. Uwarunkowania zróżnicowanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym wynikających między innymi z niepełnosprawności lub innych przyczyn bio-psycho-społecznych.
53. Koncepcje i modele zróżnicowanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych w ujęciu medycznym, społecznym i bio-psycho-społecznym.
54. Teorie, klasyfikacje, przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się i zachowaniu dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym
55. Prawno-organizacyjne podstawy pracy przedszkola i szkoły.
56. Znaczenie oceniania i ewaluacji procesu edukacyjnego w przedszkolu i klasach I-III. Monitorowanie i ocena indywidualnych osiągnięć dziecka, ocena kształtująca.
57. Komunikacja werbalna i pozawerbalna, etyka słowa i etykieta korespondencji – definicje, cechy, przykłady.
58. Znaczenie i sposoby budowania teorii w badaniach naukowych - filozoficzne, metodologiczne i kulturowe podstawy badań społecznych i edukacyjnych, koncepcje wiedzy, status wiedzy naukowej, społeczno-kulturowe uwarunkowania badań naukowych.
59. Struktura procesu badawczego w kontekście przyjętej strategii badań (strategie ilościowe, jakościowe i mieszane). Etapy badań naukowych, gromadzenie danych i zasady przetwarzania i krytycznej analizy danych.

60. Dziecko jako obiekt i jako partner w badaniach pedagogicznych. Zasady etyczne badań z udziałem dzieci. Podstawowe zasady przeprowadzania tych badań. Sposoby prezentacji wyników badań w przestrzeni publicznej.